

OTZOVISMIN JA JUMALANRAKENTAMISEN KANNATTAJAIN PUOLUERYHMÄSTÄ

Toverit Maksimov ja Nikolajev ovat julkaisseet erikoisen lentolehtisen, jonka nimenä on „„Proletarin” laajennetusta toimituskunnasta syrjäytettyjen jäsenten selostus тов. bolshevikeille”. Syrjäytettyimme valittelevat kovin katkerasti yleisölle sitä, millaista vääryyttä toimitus on heille tehnyt ja miten se on heidät syrjäyttänyt.

Osoittaaksemme työväenluokan puolueelle, minkä lajista väkeä nuo katkerasti valittelevat syrjäytetyt ovat, tarkastelemme ennen kaikkea lehtisen periaatteellista sisältöä. „Proletarin” 46. numerosta ja tämän numeron liitteestä lukijat ovat saaneet tietää, että „Proletarin” laajennetun toimituskunnan Neuvottelukokous katsoi тов. Maksimovin erääksi puolueemme uuden puolueyhmän järjestäjäksi,—ryhmän, jonka kanssa bolshevismilla ei ole mitään yhteistä, ja torjui itseltään „kaiken vastuun тов. Maksimovin kaikista poliittisista edesottamuksista”¹³. Neuvottelukokouksen päätöslauselmista näkyy, että bolshevikeista erkaantuneen uuden ryhmän kanssa (tai oikeammin: erkaantuneen Maksimovin ja hänen ystäviensä kanssa) olevien erimielisyyksien perustana on ensinnäkin otzovismi ja ultimatismi; toiseksi jumalanrakentaminen. Kolmessa seikkaperäisessä päätöslauselmassa on esitetty bolshevistisen puolueyhmän mielihope kummankin virtauksen suhteen.

Mitä nuo katkerasti valittelevat syrjäytetyt nyt sitten vastaavat?

I

Aloittakaamme otzovismista. Syrjäytetyt tekevät yhteen- vetoja kuluneiden vuosien parlamentti- eli duumakokemuksista, katsovat oikeaksi Bulyginin ja Witten Duuman boikotin sekä II Duumaan osallistumisen ja jatkavat:

„...Kärkevän ja voimistuvan taantumuksen vallitessa tämä kaikki taaskin muuttuu. Puolue ei voi silloin järjestää suurta ja loistavaa vaalikampanjaa, se ei voi saada arvonsa mukaista parlamentti-edustajistoa”...

Jo ensimmäinen lause itsenäisessä järkeilyssä, jota ei ole kopioitu vanhoista bolshevistisista julkaisuista, avaa eteemme otzovistien poliittisen lyhytjärkisyyden kuilun kaikessa pohjattomuudessaan. Ajatelkaahan toki, hyvät herrat, voiko puolue kärkevän ja voimistuvan taantumuksen vallitessa suorittaa taisteluryhmäläisten „instruktöörikoulujen ja -ryhmien” „suuren ja loistavan” järjestämisen, mistä te puhutte lehtisenne samalla sivulla, samalla palstalla? Ajatelkaahan, hyvät herrat, voiko puolue saada „arvonsa mukaisen edustajiston” näissä kouluissa? Jos te osaisitte ajatella ja kykenisitte hiukankaan harkitsemaan poliittisesti, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt, niin te huomaisitte, että teillä on syntynyt mitä täydellisintä hölynpölyä. Sen sijaan, että *ajattelisitte* poliittisesti, te tartutte „*loistavaan*” nimikilpeen ja sen vuoksi joudutte puoluehölmölinien asemaan. Te jaarittelette „instruktöörikouluista” ja „propagandan voimistamisesta (!) sotaväessä” (sama lähde), sillä te, samoin kuin kaikki poliittiset nedoroslit* otzovistien ja ultimatistien leiristä, pidätte sellaista toimintaa erittäin „loistavana”, mutta te ette osaa harkita näiden toimintamuotojen todellisen (eikä sanallisen) soveltamisen ehtoja. Te *olette opetelleet ulkoa* irrallisia kohtia bolshevistisista sanonnoista ja tunnuksista, mutta ette ole *ymmärtäneet* niistä kerrassaan mitään. „Kärkevän ja voimistuvan taantumuksen vallitessa” puolueelle käy *vaikeaksi* mikä työ tahansa, mutta niin suuria kuin nuo vaikeudet ovatkin, on arvonsa mukaisen parlamenttiedustajiston saaminen kuitenkin *mahdollista*. Sitä osoittaa esimerkiksi Saksankin sosialidemokratian kokemus „kärkevän ja voimistuvan taantumuksen” kaudelta, sanokaamme vaikkapa poikkeuslain¹⁴ voimaansaattamisen ajoilta. Kieltäessään tämän mahdollisuuden Maksimov ja kumpp. vain paljastavat täydellisen poliittisen sivistymättömyytensä. Kun suositellaan „instruktöörikouluja” ja „propagandan *voimistamista* sotaväessä” „kärkevän ja voimistuvan taantumuksen

* Nedorosl — tyhmähkö ja huono-oppinen, pintapuolisesti sivistynyt nuorukainen varakkaasta perheestä — Fonvizinin komediassa „Nedorosl” („Lelliipoika”).
Suom.

vallitessa”— ja samanaikaisesti kielletään se *mahdollisuus*, että puolue voisi saada ansionsa mukaisen parlamenttiedustajiston, niin se merkitsee, että puhutaan sellaisia havainnollisia typeryyksiä, jotka ansaitsevat päästä kymnaasin alaluokkien oppilaita varten laadittuun loogisten järjettömyyksen kokoelmaan. Sekä instruktöörikoulut että propagandan voimistaminen sotaväessä edellyttävät välttämätöntä vanhojen lakien rikkomista, niiden murtamista, kun taas parlamenttitoiminta ei laisinkaan välttämättä edellytä tai joka tapauksessa monin verroin harvemmin edellyttää, että uusi yhteiskunnallinen voima murtaa vanhat lait. Ajatelkaapa nyt, hyvät herrat, milloin on helpompaa murtaa vanhoja lakeja: kärkevän ja voimistuvan taantumuksen vallitessa vaiko liikkeen nousuvaiheessa? Ajatelkaa, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt, ja hävetkää sitä pötyä, mitä te puhutte puolustaessanne sydämellenne niin rakkaita otzovisteja.

Edelleen. Minkäluontoinen toiminta edellyttää joukkojen energian suurempaa kantavuutta, joukkojen suurempaa vaikutusta välittömään poliittiseen elämään — parlamenttitoimintako vanhan vallan laatiman lain mukaan vai sotilaspropaganda, joka murtaa heti ja suoralta kädeltä tuon vallan aineellisen voiman välikappaleet? Ajatelkaa, hyvät herrat, niin te huomaatte, että parlamenttitoiminta on mainitussa suhteessa taka-alalla. Ja mitä siitä seuraa? Siitä seuraa, että mitä voimakkaampaa on joukkojen välitön liike, mitä suurempi kantavuus on niiden energialla, toisin sanoen: mitä enemmän voidaan puhua „kärkevistä ja voimistuvasta” kansan vallankumouksellisesta rynnistyksestä eikä „kärkevistä ja voimistuvasta taantumuksesta”, *sitä enemmän* tulee mahdolliseksi, sitä kiertämättömämmäksi, sitä menestyksellisemmäksi tulee sekä propaganda sotaväessä että taistelusiintymiset, jotka todella liittyvät joukkoliikkeeseen eivätkä rajoitu yltiöpäisten taisteluryhmäläisten seikkailuun. Juuri sen vuoksi, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt, bolshevismi osasi herättää sekä taistelutoimintaa että propagandaa sotaväessä erittäin voimakkaasti „kärkevän ja voimistuvan” vallankumouksellisen nousun kaudella; — juuri sen vuoksi bolshevismi osasi suorittaa (vuodesta 1907 alkaen) ja vuoteen 1909 mennessä vei päätökseen oman puolueryhmänsä erottamisen siitä taisteluryhmäläisyydestä, joka „kärkevän ja voimistuvan

taantumuksen vallitessa” *muuttui*, kiertämättä muuttui seikkailuksi.

Meidän sankareillamme, jotka ovat opetelleet ulkoa irrallisia kohtia bolshevistisista sanonnoista, kaikki käy päinvastoin: korkeimpia taistelumuotoja, jotka eivät ole missään eivätkä milloinkaan maailmassa onnistuneet ilman joukkojen välitöntä rynnistystä, suositellaan etutilalle „mahdollisina” kärkevän taantumuksen kaudella, mutta alemmat taistelumuodot, jotka eivät edellytä niinkään paljon lain välitöntä murtamista joukkojen taistelulla kuin lain *käyttämistä* sellaiseen propagandaan ja agitaatioon, joka *valmistelee* joukkojen *tietoisuutta* taistelua varten, julistetaan „mahdottomiksi”!!

Otzovistit ja heidän „syrjäytetyt” säästäjänsä ovat kuulleet ja opetelleet ulkoa, että bolshevismi pitää liikkeen korkeimpana muotona joukkojen välitöntä taistelua, joka saa mukaan liikkeeseen jopa sotaväenkin (s.o. väestön piintyneimmän, vähiten liikuntakykyisen, propagandalta parhaiten suojatun j.n.e. osan) ja muuttaa taisteluesiintymiset todelliseksi kapinan aluksi,— kun taas ilman joukkojen välitöntä liikettä tapahtuvaa parlamenttitoimintaa se pitää liikkeen alempana muotona. Otzovistit ja heidän säästäjänsä, sellaiset kuin Maksimov, ovat sen kuulleet ja opetelleet ulkoa, mutta eivät ole ymmärtäneet, ja sen vuoksi he ovat saattaneet itsensä häpeään. Korkein on siis „loistavaa”, arvelee otzovisti ja tov. Maksimov,— annas kun hihkaisen mahdollisimman „loistavasti”: kaipa siitä syntyy kaikkein vallankumouksellisinta, mutta mikä mihinkin kuuluu — pahus sen tietäköön!

Kuulkaa Maksimovin järkeilyä edelleen (jatkamme laulaukselta siitä kohdasta, missä sen keskeytimme):

....Taantumuksen mekaaninen voima katkaisee jo muodostuneen puolueryhmän yhteydet joukkoihin ja vaikeuttaa hirveästi puolueen vaikutusta ryhmään, ja tämä aiheuttaa sen, ettei tuollainen edustajisto kykene tekemään riittävän laajaa ja syvällistä organisaatio- ja propagandatyötä puolueen hyväksi. Ja itse puolueen heikentyessä ei ole poissa edes vaara, että puolueryhmä rappeutuu, että se poikkeaa sosialidemokratian päätieltä”...

Miten verrattoman herttaista tämä onkaan, eikö totta? Kun kysymys on alemmista, lain sallimista taistelumuodoista, silloin meitä aletaan pelotella: „taantumuksen

mekaaninen voima”, „ei kyetä tekemään riittävän laajaa työtä”, „rappeutumisen vaara”. Mutta kun on kysymys korkeimmista, vanhoja lakeja murtavista luokkataistelun muodoista, silloin „taantumuksen mekaaninen voima” katoaa, silloin ei ole mitään „kykenemättömyyttä” „riittävän laajan” työn suorittamiseen sotaväessä, mistään instruktööriryhmien ja -koulujen „rappeutumisen vaarasta” ei nähkääs voi olla puhettakaan!

Tässä „Proletarin” toimituksen paras puolustus, miksi sen piti *syrjäyttää* sellaiset poliittiset toimihenkilöt, jotka levittävät joukkoihin *tuollaisia* aatteita.

Painakaapa visusti mieleenne, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt: silloin kun todella eletään kärkevän ja voimistuvan taantumuksen olosuhteissa, kun tuon taantumuksen mekaaninen voima todellakin katkaisee yhteydet joukkoihin, vaikeuttaa riittävän laajaa toimintaa ja heikentää puoluetta, juuri silloin tulee puolueen erikoistettäväksi parlamentaarisen taisteluaseen omaksuminen; eikä se tapahdu siksi, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt, että parlamenttitaistelu olisi muita taistelumuotoja korkeampi; ei, vaan nimenomaan siksi, että se on niitä *alempi*, alempi kuin esimerkiksi sellainen taistelu, joka vetää joukkoliikkeeseen *jopa* sotaväkeäkin, taistelu, joka saa aikaan joukkolakkoja, kapinoita y.m.s. Millä tavalla alemman taistelumuodon omaksuminen saattaa tulla puolueen spesifiikkiseksi (s.o. tätä ajankohtaa muista ajankohdista erottavaksi) tehtäväksi? Sillä tavalla, että mitä väkevämpi taantumuksen mekaaninen voima on ja mitä enemmän yhteys joukkoihin on heikentynyt, sitä tuntuvammin nousee päiväjärjestykseen joukkojen tietoisuuden valmentamisen tehtävä (eikä suoranaisen toiminnan tehtävä), sitä tuntuvammin nousee päiväjärjestykseen *vanhan vallan luomien* propaganda- ja agitaatiokanavien *käyttäminen* (eikä joukkojen välitön rynnistys tuota samaista vanhaa valtaa vastaan).

II

Kenellekään marxilaiselle, joka on edes jonkin verran syventynyt Marxin ja Engelsin maailmankatsomukseen, kenellekään sosialidemokraatille, joka on edes jonkin verran tutustunut kansainvälisen sosialistisen liikkeen historiaan, tässä erään alimman taistelumuodon muuttumisessa erikoi-

sen historiallisen ajankohdan spesifiikkiseksi taisteluvälineeksi ei ole kerrassaan mitään ihmeellistä. Anarkistit eivät kerta kaikkiaan eivätkä milloinkaan ole jaksaneet käsittää tätä yksinkertaista asiaa. Nyt meidän otzovistimme ja heidän syrjäytetyt säästäjensä yrittävät tuoda Venäjän sosialidemokraattien keskuuteen anarkismin ajattelutapoja huutaen (kuten Maksimov ja kumpp.), että „Proletarissa” on vallalla teoria: *„parlamentarismi hinnalla millä hyvänsä”*.

Saadaksemme selitetyksi, kuinka typeriä ja epäsosialidemokraattisia nuo Maksimovin ja kumpp. huudot ovat, täytyy taaskin aloittaa aakkosista. Ajatelkaapa, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt, mikä spesifiikkinen ero on Saksan sosialidemokratian politiikalla ja taktiikalla muiden maiden sosialistisiin työväenpuolueisiin verrattuna? Parlamentarismin käyttäminen; porvari- ja junkkerien (venäjäksi likipitään: lokakuulaisten ja mustasotnialaisten) parlamentarismien muuttaminen työväenjoukkojen sosialistisen kasvatuksen ja järjestämisen välineeksi. Merkitseekö se sitä, että parlamentarismi on sosialistisen proletariaatin korkein taistelumuoto? Koko maailman anarkistit luulevat sen merkitsevän sitä. Merkitseekö se, että Saksan sosialidemokraattien katsantokantana on parlamentarismi hinnalla millä hyvänsä? Koko maailman anarkistit luulevat sen merkitsevän sitä, ja siksi heillä ei ole vihatumpaa vihollista kuin Saksan sosialidemokratia, heillä ei ole mieluisampaa maalitaulua kuin saksalaiset sosialidemokraatit. Ja Venäjälläkin, kun meidän sosialivallankumouksellisemme alkavat liehitellä anarkisteja ja mainostaa „vallankumouksellisuuttaan”, niin he välttämättä yrittävät vetää esiin joitakin todellisia tai luuloteltuja Saksan sosialidemokraattien erehdyksiä ja tehdä niistä johtopäätöksiä sosialidemokratiaa vastaan.

Menkäämme nyt edelleen. Mikä virhe on anarkistien mielipiteessä? Se, että käsittäessään kerrassaan väärin yhteiskunnan kehityskulun he eivät osaa ottaa huomioon eri maiden konkreettisen poliittisen (ja taloudellisen) tilanteen erikoisuuksia, joista määräytyy milloin minkin taistelukeinon spesifiikkinen merkitys *määrättyinä ajanjaksona*. Itse asiassa Saksan sosialidemokratian katsantokantana ei ole parlamentarismi hinnalla millä hyvänsä, se ei alistaa parlamentarismille ylipäänsä kaikkea, vaan päinvastoin: juuri

Saksan sosialidemokratia on proletariaatin kansainvälisessä armeijassa parhaiten kehittänyt sellaisia parlamentin ulkopuolisia taistelukeinoja kuin sosialistinen lehdistö, ammattiliitot, kansankokousten järjestelmällinen käyttäminen, nuorison kasvattaminen sosialistisessa hengessä j.n.e., y.m.s.

Mikä tässä on asian ytimenä? Se, että useiden historiallisten ehtojen kokonaisuus on tehnyt parlamentarismista *vissin aikakauden* Saksalle *spesifiikkisen* taisteluvälineen, ei tärkeintä, ei korkeinta, ei suurta eikä oleellista muihin verrattuna, vaan nimenomaan spesifiikkisen, luonteenomaisimman muihin maihin verrattuna. Siksipä parlamentarismien käyttämisen taito on *osoittautunut koko* sosialistisen toiminnan mallikelpoisen järjestämisen *symptomiksi* (ei ehdoksi, vaan symptomiksi) tuon toiminnan *kaikissa ylemmänä* luettelemisamme haarautumisissa.

Siirtykäämme Saksasta Venäjään. Ne, joille pälkähtäisi päähän rinnastaa yhdessä tai toisessa maassa vallitsevat olot täydellisesti toisiinsa, tekisivät koko joukon suuria virheitä. Mutta koettakaa asettaa kysymys siten, kuin marxilaisen on se ehdottomasti asetettava: mikä on Venäjän sosialidemokraattien politiikan ja taktiikan spesifiikkinen erikoisuus tällä hetkellä? Meidän pitää säilyttää ja lujittaa illegaalinen puolue kuten ennen vallankumoustakin. Meidän pitää herkeämättä valmistaa joukkoja uuteen vallankumoukselliseen kriisiin samoin kuin vuosina 1897—1903. Meidän pitää kaikin tavoin lujittaa puolueen yhteyksiä joukkoihin, kehittää ja käyttää sosialismin tarkoituksiin jos jonkinlaisia työväenjärjestöjä, kuten kaikki sosialidemokraattiset puolueet ovat aina ja joka paikassa tehneet. Hetken spesifiikkisenä erikoisuutena on nimenomaan vanhan itsevaltiuden yritys (ja epäonnistunut yritys) ratkaista uusia historiallisia tehtäviä lokakuulais-mustasotnialaisen Duuman avulla. Sen vuoksi sosialidemokraattienkin taktiikan spesifiikkisenä tehtävänä on tämän Duuman käyttäminen *omiin* tarkoituksiinsa, vallankumouksen aatteiden ja sosialismin aatteiden levittämiseen. Asian ydin ei ole siinä, että tämä spesifiikkisen tehtävä olisi erikoisen korkeaa tasoa, että se avaisi laajoja perspektiivejä, että se olisi merkitykseltään samanvertainen tai ainakin likellä niitä tehtäviä, jotka nousivat proletariaatin ratkaistaviksi esimerkiksi vuosina 1905—1906. Ei. Asian ydin on siinä, että tämä on nykyhetken taktiikan

erikoisuus, sen erilaisuus menneeseen kauteen sekä tulevaan kauteen verrattuna (sillä tuo tuleva kausi on *varmasti* tuova tullessaan spesifiikkisiä tehtäviä, monimutkaisempia, korkeampaa tasoa olevia ja mielenkiintoisempia kuin III Duuman hyväksikäyttämistä koskeva tehtävä). Ei voida hallita nykyistä tilannetta, ei voida ratkaista kaikkia niitä tehtäviä kokonaisuudessaan, jotka se asettaa sosialidemokraattiselle puolueelle, ellei ratkaista tätä hetken spesifiikkistä tehtävää, ellei mustasotnialais-lokakuulaisesta Duumasta tehdä sosialidemokraattisen agitaation *välinettä*.

Esimerkiksi otzovistiset suunsoittajat jaarittelevat bolshevikkien perässä vallankumouksen kokemusten varteenottamisesta. Mutta he eivät ymmärrä, mitä puhuvat. He eivät ymmärrä, että vallankumouksen kokemusten varteenottamiseen *sisältyy* vallankumouksen ihanteiden, tehtävien ja metodien puolustaminen *Duuman sisältä käsin*. Ellei osata *puolustaa* näitä ihanteita, tehtäviä ja metodeja Duuman sisältä, niiden meikäläisten, puolueeseen kuuluvien työläisten kautta, jotka saattavat päästä ja jotka ovat päässeet tähän Duumaan, niin se merkitsee, ettei osata ottaa *ensimmäistä* askelta vallankumouksen kokemusten poliittisessa varteenottamisessa (sillä tässä ei tietenkään ole puhe kokemusten teoreettisesta varteenottamisesta kirjoissa ja tutkielmissa). Tehtävämme ei suinkaan eikä missään tapauksessa rajoitu tähän ensimmäiseen askeleeseen. Toinen ja kolmas askel, s.o. joukkojen jo varteenottaman kokemuksen muuttaminen aatteelliseksi arsenaaliksi uusia historiallisia toimintoja varten, tulevat olemaan verrattomasti tärkeämpiä kuin ensimmäinen askel. Mutta kun nämä otzovistiset suunsoittajat itse puhuvat „vallankumousten välisestä” aikakaudesta, niin heidän pitäisi ymmärtää (jos he osaisivat ajatella, osaisivat harkita sosialidemokraattiseen tapaan), että „vallankumousten välinen” merkitseeikin juuri sellaista, joka *asettaa päiväjärjestykseen alkeellisia, ennakkollisia tehtäviä*. „Vallankumousten välinen” merkitsee epävarmaa, epämääräistä tilannetta, jolloin vanha valta, tultuaan vakuuttuneeksi siitä, ettei enää voida hallita yksinomaan vanhojen keinojen avulla, *yrittää* käyttää *uutta* keinoa yleisissä vanhan järjestelmän oloissa. Tämä on sisäisesti ristiriitainen, mahdoton yritys, jossa itsevaltius menee jälleen, menee kiertämättömästi romahdusta kohti, johdattaa meidät taas vuoden 1905 maineikkaan ajan ja maineikkaiden taistelujen

toistumiseen. Mutta se *ei mene siten* kuin meni vuosina 1897—1903, se *ei johdata* kansaa vallankumoukseen *siten* kuin johdatti ennen vuotta 1905. Tämä „ei siten” on osattava ymmärtää; on osattava muuntaa taktiikkaansa *lisäämällä* kaikkiin vallankumouksellisen sosialidemokratian yleisiin, ensivuoroisiin ja tärkeimpiin perustehtäviin vielä yksi tehtävä, ei varsin suuri, mutta spesifiikkinen tämän hetken, uuden ajankohdan tehtävä: mustasotnialaisen Duuman vallankumouksellis-sosialidemokraattinen hyväksikäyttäminen.

Tämä tehtävä, kuten mikä uusi tehtävä tahansa, tuntuu muita vaikeammalta, sillä se ei vaadi ihmisiltä yksinkertaista ulkoaopittujen tunnusten toistamista (otzovisteilla ja Maksimovilla ei riitä järkeä enempään kuin tällaiseen toistamiseen), vaan se vaatii jonkin verran aloitekykyä, älyn joustavuutta, kekseliäisyyttä ja itsenäistä työskentelyä *originellin* historiallisen tehtävän hyväksi. Mutta todellisuudessa tämä tehtävä voi tuntua erikoisen vaikealta vain niistä, jotka eivät osaa ajatella itsenäisesti ja työskennellä itsenäisesti: todellisuudessa tämä tehtävä, kuten mikä hetken spesifiikkinen tehtävä tahansa, on helpompi kuin muut tehtävät, sillä sen ratkaisemismahdollisuus sisältyy nimenomaan kyseisen ajankohdan oloihin. „Instruktööriskoulujen ja -ryhmien” todella vakavaa järjestämistä, s.o. sellaista järjestämistä, että ne olisivat todella sidottuja joukkoliikkeeseen, todella alistettuja sille, *ei voida* toteuttaa „kärkevän ja voimistuvan taantumuksen” kaudella *laisinkaan*, koska tehtävä on asetettu tyhmästi, sen ovat asettaneet henkilöt, jotka *ovat jäljentäneet* tämän tehtävän sanamuodon sellaisesta hyvästä kirjasesta, jossa otetaan varteen *toisen* ajankohdan olosuhteet. Mutta se, että sosialidemokraattien puheet, esiintymiset ja politiikka III Duumassa on alistettava joukkoapuolelle ja joukkojen eduille, sellainen tehtävä *voidaan* toteuttaa. Se ei ole helppoa, jos „helppona” pidetään ulkoaopitun toistamista, mutta se *on toteutettavissa*. Vaikka me nyt jännittäisimme puolueen kaikki voimat kuinka kovin tahansa, me emme voi ratkaista „instruktööriskoulujen” sosialidemokraattisen (eikä anarkistisen) järjestämisen tehtävää nykyisellä, „vallankumousten välisellä” ajankohdalla, sillä sitä varten, että tämä tehtävä olisi ratkaistavissa, tarvitaan aivan toisenlaiset historialliset olot. Päinvastoin, ponnistaen kaikin voimin me voimme ratkaista

III Duuman vallankumouksellis-sosialidemokraattisen hyväksikäyttämisen tehtävän (ja olemme jo *alkaneet ratkaista* sitä), — emme ratkaise sitä siinä tarkoituksessa, oi te syrjäyttämisen loukkaamat ja jumalan loukkaamat otzovistit ja ultimatistit! — että nostaisimme parlamentarismiin jollekin korkealle jalustalle, että julistaisimme „parlamentarismi hinnalla millä hyvänsä”, vaan siinä tarkoituksessa, että tämänpäiväistä „vallankumousten välistä” ajankohtaa vastaavan „vallankumousten välisen” tehtävän ratkaisemisen *jälkeen siirtyisimme* ratkaisemaan korkeampia vallankumouksellisia tehtäviä, jotka tulevat olemaan huomisen, korkeamman, s.o. vallankumouksellisemmän ajankohdan mukaisia.

III

Tuo Maksimovin ja kumpp. tyhmä melu bolshevikkien „parlamentarismista hinnalla millä hyvänsä” kuulostaa erikoisen kummalliselta otzovismin todellisen historian kannalta katsottuna. Eriskummallista on se, että parlamentarismiin liioittelusta ovat alkaneet meluta *juuri* ne henkilöt, jotka ovat luoneet ja luovat erikoista suuntausta *yksinomaan* sen kysymyksen pohjalla, millainen on heidän suhteensa parlamentarismiin! Kuinka te itse nimitätte itseänne, herttaiset Maksimov ja kumpp.? Te nimitätte itseänne „otzovisteiksi”, „ultimatisteiksi”, „boikotisteiksi”. Maksimov yhä vieläkin ihailemalla ihailee itseään III Duuman boikotistina, ja harvat puolue-esiintymisensä hän välttämättä varustaa allekirjoituksella: „boikotistien alustaja vuoden 1907 heinäkuun konferenssissa”¹⁵. Eräs kirjailija ennen muoin allekirjoitti: „todellinen valtioneuvos ja ritari”. Maksimov allekirjoittaa: „boikotistien alustaja” — onhan sekin ritari!

Siinä poliittisessa tilanteessa kesäkuussa 1907, jolloin Maksimov puolusti boikottia, virhe oli vielä aivan, aivan pieni. Mutta kun Maksimov heinäkuussa 1909, esittäessään vissinlaisen manifestin, ihailee edelleenkin „boikotismiaan” III Duuman suhteen, niin se on jo perin tyhmää. Boikotismi, otzovismi ja ultimatismi — yksistään nämä sanonnatkin merkitsevät *suuntauksen* luomista parlamentarismiin suhtautumista koskevasta kysymyksestä ja *vain* tästä kysymyksestä. Ja kun joku korostaa itseään tässä kysymyksessä,

jatkaa (kaksi vuotta sen jälkeen, kun puolue on periaatteessa ratkaissut tämän asian!) itsensä korostamista tässä kysymyksessä, niin se on äärettömän kaistapäisyyden merkki. Juuri ne, jotka näin tekevät, s.o. sekä „boikotistit” (vuoden 1909) että otzovistit kuin myöskin ultimativistit osoittavat *sillä*, että he eivät ajattele sosialidemokraattiseen tapaan, että he nostavat parlamentarismien erikoiselle jalustalle, että he aivan samaan tapaan kuin anarkistitkin luovat *suuntausta* erillisistä resepteistä: on boikotoitava sellaista ja sellaista Duumaa, kutsuttava pois sellaisesta ja sellaisesta Duumasta, esitettävä uhkavaatimus sellaiselle ja sellaiselle duumaryhmälle. Moinen menettely merkitseekin juuri sitä, että kysymyksessä on karikatyyribolshevikki. Bolshevikeilla suunta määräytyy heidän *yleisestä* näkökantanaan Venäjän vallankumouksen suhteen, ja bolshevikit ovat tuhansia kertoja korostaneet (aivan kuin etukäteen varoittaen poliittisia nedorosleja), että bolshevismien samastaminen boikotismien tai taisteluryhmäläisyyden kanssa on vallankumouksellisen sosialidemokratian katsomusten typerää vääristelyä ja madaltamista. Esimerkiksi meidän käsityksemme siitä, onko sosialidemokraattien välttämättä osallistuttava III Duumaan, johtuu *kiertämättömästi* siitä, millainen on käsityksemme nykytilanteesta, itsevaltiuden yrityksistä ottaa askel eteenpäin porvarillisen monarkian luomiseksi, Duuman merkityksestä vastavallankumouksellisten luokkien järjestäytymisenä mittasuhteiltaan yleiskansalliseksi edustuslaitokseksi. Samoin kuin anarkisteissa ilmenee nurinpäin käännettyä parlamenttikretinismia, kun he *erottavat* parlamenttikysymyksen porvarillista yhteiskuntaa yleensä koskevasta kokonaiskysymyksestä ja yrittävät luoda porvarillista parlamentarismia vastaan tähdätystä melusta suuntauksen (vaikka porvarillisen parlamentarismien arvosteleminen on periaatteessa samanluontoista kuin porvarillisen sanomalehdistön, porvarillisen syndikalismien y.m.s. arvosteleminen), samoin meidän otzovisti-ultimativisti-boikotisteissamme ilmenee aivan samanlaista nurinpäin käännettyä menshevismia, kun he *eristäytyvät* suuntaukseksi Duumaan suhtautumista koskevassa kysymyksessä, kysymyksessä taistelukeinoista sosialidemokraattisen duumaryhmän syrjäpoikkeamia vastaan (eikä sosialidemokratiaan pikimmältään pistäytyvien porvarillisten kirjallijain syrjäpoikkeamia vastaan j.n.e.).

Tuo nurinpäin käännetty parlamenttikretinismi on mennyt äärimmäisyyksiin asti Maksimovin varjeleman moskovaalaisten otzovistien johtajan kuuluisassa järkeilyssä: duumaryhmän poiskutsumisen tulee *korostaa*, että vallankumousta ei ole haudattu! Ja Maksimovilla on otsa julistaa ujostelematta: „otzovistit eivät ole milloinkaan (no tietysti, *eivät milloinkaan!*) puhuneet yleensä parlamentarisminvastaisessa mielessä”.

Tämä otzovistien varjeleminen Maksimovin ja kumpp. taholta on uuden puolueyhmän olemuksen luonteenomaisimpia piirteitä, ja meidän on pysähdyttävä tarkastelemaan tätä piirrettä sitäkin yksityiskohtaisemmin, koska asiaa tietämätön yleisö on tässä suhteessa hyvin usein tarttunut katkerasti valittavien syrjäytettyjen onkeeseen. Varjeleminen ilmenee ensinnäkin siinä, että Maksimov ja kumpp. rintoihinsa lyöden herkeämättä vakuuttavat: me emme ole otzovisteja, me emme ole laisinkaan samaa mieltä kuin otzovistit! Toiseksi, Maksimov ja kumpp. syyttävät bolshevikkeja otzovistivastaisen taistelun *liioittelemisesta*. Toistuu *aivan tarkalleen* samaa kuin havaittiin rabotshejedelolaisten suhtautumisessa (vuosina 1897—1901) rabotshajamyslilaisiin. Me emme ole ekonomisteja, huudahtelivat rabotshejedelolaiset lyöden rintoihinsa, me emme hyväksy „*Rabotshaja Myslin*” mielipiteitä, me kiistelemme sen kanssa (aivan samoin kuin Maksimov on „kiistellyt” otzovistien kanssa!), nuo pahanilkiset iskralaiset ne vain ovat puhuneet meistä perättömiä, panetelleet meitä, „paisuttaneet” ekonomismia y.m.s., j.n.e., j.n.e. Siksipä rabotshajamyslilaisten — avomielisten ja rehellisten ekonomistien — keskuudessa oli melko paljon sellaisia, joiden erehdys oli vilpityn, jotka eivät pelänneet puolustaa mielipidettään ja joita ei voitu olla kunnioittamatta, — mutta ulkomaisessa „Rabotsheje Delon” porukassa vallitsi erikoislaatuinen juonittelu, jälkien peittely, piilopeli ja yleisön pettäminen. Aivan samanlainen on johdonmukaisten ja avomielisten otzovistien (sellaisten kuin puoluepiireissä tunnettujen Vsev.¹⁶ ja Stan.¹⁷) suhde ulkomaiseen Maksimovin porukkaan.

Me emme ole otzovisteja, huutaa tuo porukka. Mutta pankaaahan joku heistä sanomaan pari sanaa nykyisestä poliittisesta tilanteesta ja puolueen tehtävistä, niin saatte kuulla täydellisesti kaikki otzovistiset mielipiteet vain hiukan laimennettuina (kuten näimme Maksimovilla) jesuiittamaisten

varausten, lisäysten, vaikenemisten, lievennysten, sotkemisten y.m.s. vedellä. Tuo jesuiittamaisuus ei vapauta teitä, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt, otzovistista lyhytjärkisyyttä koskevasta syytöksestä, vaan kymmenkertaistaa teidän syyllisyytenne, koska verhottu aatteellinen sekasotku turmelee proletariaattia sata kertaa enemmän, vahingoittaa puoluetta sata kertaa enemmän*.

Me emme ole otzovisteja, huutaa Maksimov ja kumpp. Mutta kesäkuussa 1908, poistuttuaan „Proletarin” suppeasta toimituskunnasta, Maksimov kuitenkin muodosti kollegiossa virallisen opposition, vaati tälle oppositiolle väittelyoikeutta ja sai tuon oikeuden, vaati oppositiolle erikoista edustustoa järjestön tärkeimpiin toimeenpaneviin elimiin, jotka ovat yhteydessä lehden levittämiseen, ja sai tuon erikoisen edustuston. On itsestään selvää, että samasta ajasta lähtien, s.o. yli vuoden, kaikki otzovistit ovat aina olleet tuon opposition riveissä, joka on yhteisvoimin järjestänyt asiamieskunnan Venäjälle, on yhteisvoimin puuhannut asiamieskuntaa varthen ulkomaista koulua (siitä alempana) j.n.e., y.m.s.

Me emme ole otzovisteja, huutaa Maksimov ja kumpp. Mutta Yleisvenäläisessä puoluekonferenssissa joulukuussa 1908, kun tähän oppositioon kuuluvat rehellisimmät otzovistit erottautuivat koko puolueen edessä erityiseksi ryhmäksi, erityiseksi aatteelliseksi virtaukseksi ja siinä ominaisuudessa saivat oikeuden nimittää oman puhujansa (konferenssissa päätettiin, että vain erityiset aatteelliset virtaukset tai erityiset järjestöt voivat nimittää — ajan vähyden vuoksi — erityisen puhujan), niin *puhujaksi* otzovistien puolueryhmästä tuli kuitenkin — aivan satunnaisista syistä! kerrassaan satunnaisista syistä! — *tov. Maksimov...*

Maksimovin ulkomainen ryhmä harjoittaa järjestelmällisesti tätä puolueen peittämistä peittelemällä otzovismia. Toukokuussa 1908 otzovismi kärsi tappion avoimessa taistelussa: yleiskaupunkilainen konferenssi Moskovassa äänesti sen kumoon 18 äänellä 14:ää vastaan (tässä piirissä olivat heinäkuussa 1907 melkein poikkeuksetta kaikki

* Pieni esimerkki, joka muuten havainnollistaa Maksimovin väitteitä, että muka *vain* „Proletari” ilkeämielisyydessään puhuu perättömyyksiä ultimatisista. Syksyllä 1908 Aleksinski tuli puolalaisten sosialidemokraattien edustajakokoukseen ja ehdotti siellä *ultimatisista* päätöslauselmaa. Tämä tapahtui *ennen* sitä, kun „Proletarissa” alettiin päättävä kampanja uutta puolueryhmää vastaan. Ja kuinka kävi? Puolalaiset sosialidemokraatit saattoivat Aleksinkin ja hänen päätöslauselmansa naurunalaiseksi sanoen hänelle: „te olette yksinkertaisesti pelkurimainen otzovisti ettekä mitään muuta”.

socialidemokraatit boikotisteja, mutta erotukseksi Maksimovista he kuitenkin jo kesäkuuhun mennessä 1908 käsittivät, että III Duuman „boikotoinnin” vaatiminen olisi ollut anteeksiantamatonta typeryyttä). Sen *jälkeen* tov. Maksimov järjestää ulkomailla virallisen opposition „Proletaria” vastaan ja aloittaa väittelyn, jota bolshevistisen periodisen äänenkannattajan sivuilla ei siihen asti ollut milloinkaan käyty. Ja kun sitten *syksyllä* 1908 Yleisvenäläisen konferenssin vaaleissa *koko* Pietarin järjestö jakaantuu otzovisteihin ja ei-otzovisteihin, nezovisteihin (työläisten sanonta), kun Pietarin *kaikissa* piireissä ja alapiireissä väittelyn kohteena ei ole bolshevikkien ja menshevikkien ohjelma, vaan otzovistien ja nezovistien ohjelma, niin *otzovistien ohjelma kätketään yleisöltä*. „Proletari” lehteen sitä ei tiedoteta. Lehtiin sitä ei päästetä. Yleisvenäläisessä konferenssissa joulukuussa 1908 sitä ei tiedoteta puolueelle. *Vasta konferenssin jälkeen*, toimituksen tiukoista vaatimuksista tämä ohjelma toimitettiin meille ja me julkaisimme sen „Proletarin” 44. numerossa („Pietarilaisten otzovistien päätöslauselma”).

Moskovan alueella yleisesti tunnettu otzovistien johtaja „toimitti” otzovistityöläisen kirjoituksen, joka julkaistiin „Rabotsheje Znamjan”¹⁸ 5. numerossa, mutta johtajan omaa ohjelmaa emme ole vieläkään saaneet. Tiedämme vallan hyvin, että jo keväällä 1909, jolloin valmistauduttiin keskisen teollisuusseudun aluekonferenssiin, otzovistien johtajan ohjelmaa luettiin ja se kiersi kädestä käteen. Bolshevikkien tiedotusten perusteella tiedämme, että tuossa ohjelmassa oli ei-socialidemokraattisen ajattelun kukkasia verrattomasti vieläkin enemmän kuin pietarilaisessa ohjelmassa. *Mutta ohjelman tekstiä meille ei kuitenkaan lähetetty*,— luultavasti myös yhtä satunnaisista, kerrassaan satunnaisista syistä, joiden vuoksi Maksimov puhui konferenssissa otzovistien puolueryhmän valtuuttamana.

Legaalisten mahdollisuuksien käyttämistä koskevan kysymyksen Maksimov ja kumpp. ovat myös peittäneet „sujuvalla” fraasilla, että sehän on muka „itsestään selvää”. Olisi hauska tietää, onko se nyt „itsestään selvää” maksimovilaisen ryhmän käytännöllisillekin johtajille, *tov. Ljadoville ja Stanislaville, jotka vielä kolme kuukautta sitten veivät läpi* siihen aikaan heidän hallussaan olleessa Keskisen teollisuusalueen Aluebyroossa (siinä samaisessa

Aluebyroon kokoonpanossa, joka vahvasti kuulun „koulun”; Aluebyroon kokoonpano on nyt muuttunut) päätöslauselman, jossa *vastustettiin sosialidemokraattien osallistumista tehdaslääkärien edustajakokoukseen* ¹⁹. Kuten tunnettua, se oli ensimmäinen edustajakokous, jossa vallankumoukselliset sosialidemokraatit olivat enemmistönä. Ja tähän edustajakokoukseen osallistumista vastaan agitoivat kaikki huomattuimmat otzovistit ja ultimatistit julistaen siihen osallistumisen „proletariaatin asian pettämiseksi”. Mutta Maksimov sotkee jälkiä — „on itsestään selvää”. „On itsestään selvää”, että avomielisemmät otzovistit ja ultimatistit hajottavat avoimesti käytännöllistä työtä Venäjällä, mutta Maksimov ja kumpp., joille Kritshevskin ja Martynovin laakerit eivät anna rauhaa, sumentavat asian olemusta: ei ole mitään erimielisyyksiä, ei ole ketään legaalisten mahdollisuuksien käyttämisen vastustajia.

Ulkomaisten puoluelehtien, yhteyksiä järjestävien ulkomaisten ryhmien y.m.s. ennalleen palauttaminen johtaa kiertämättömästi myös niiden entisten väärinkäytösten toistumiseen, joita vastaan on taisteltava mitä armottomimmin. Toistuu täydellisesti se „ekonomistien” juttu, jolloin he harjoittivat Venäjällä agitaatiota poliittista taistelua vastaan, mutta ulkomailla kätkeytyivät „Rabotsheje Delon” taakse. Toistuu täydellisesti juttu porvarillis-demokraattisesta „credosta” (credo=uskon symboli), jota Prokopovitsh ja kumpp. olivat propagoineet Venäjällä ja jonka vallankumoukselliset sosialidemokraatit olivat julkaisseet lehdistössä *vastoin sen kirjoittajain tahtoa*. Ei mikään turmele puoluetta paremmin kuin tuo piilosilla oleminen, kuin tuo illegaalisen toiminnan vaikeiden olosuhteiden käyttäminen puolueensisäistä julkisuutta vastaan, kuin tuo jesuiittamaisuus, se, että Maksimov ja kumpp. toimivat *kokonaan ja kaikessa* käsi kädessä otzovistien kanssa, mutta lehdistössä he lyövät rintoihinsa uskotellen, että koko tuota otzovismia paisuttelee tahallisesti „Proletari”.

Me emme ole mitään vehkeilijöitä emmekä formalisteja, vaan vallankumouksellisen toiminnan väkeä. Meille ei ole tärkeää se sanallinen ero, joka voidaan tehdä otzovismin, ultimatismien ja „boikotismien” välillä (III Duman suhteen). Meille on tärkeää sosialidemokraattisen propagandan ja agitaation todellinen sisältö. Ja kun Venäjällä illegaalisissa kerhoissa propagoidaan bolshevismien varjolla sellai-

sia katsomuksia, joilla ei ole mitään yhteistä bolshevismien kanssa eikä yleensä sosialidemokratismien kanssa, niin henkilöt, jotka ehkäisevät niiden katsomusten täydellistä paljastamista, niiden virheellisyyden täydellistä selittämistä koko puolueelle, sellaiset henkilöt menettelevät kuin proletariaatin viholliset.

IV

Nämä henkilöt ovat kunnostautuneet myös jumalanrakentamista koskevassa kysymyksessä. „Proletarin” laajennettu toimitus hyväksyi ja julkaisi tästä kysymyksestä kaksi päätöslauselmaa: toisen itse asian olemuksesta ja toisen varta vasten Maksimovin protestin johdosta. Herää kysymys: mitä tämä Maksimov nyt puhuu „Selostuksessaan”? Hän kirjoittaa „Selostuksen” saadakseen sotketuksi jäljet, aivan samassa hengessä kuin se diplomaatti, joka sanoi, että kieli on annettu ihmiselle sitä varten, että hän voisi salata ajatuksensa²⁰. Maksimovin porukan „muka jumalanrakentamis”-suunnasta levitetään joitakin „väriä tietoja” ja siinä kaikki.

„Väriä tietoja”, niinkö Te sanotte? Ei, herrtainen ystävä, Te olette sotkenut tässä jälkiä juuri siksi, että tiedätte mainiosti, että „Proletarilla” olevat jumalanrakentamista koskevat „tiedot” ovat täysin päteviä. Te tiedätte mainiosti, että nämä „tiedot”, kuten julkisuuteen saatetussa päätöslauselmassa on sanottukin, koskevat ennen kaikkea niitä kirjallisia tuotteita, jotka ovat lähtöisin *teidän* kirjailijaporukastanne. Nämä kirjalliset tuotteet on *mainittu* päätöslauselmassamme aivan tarkkaan; siihen ei ole vain lisätty — päätöslauselmaan ei ole voitu lisätä — sitä, että noin puolentoista vuoden aikana on johtavissa bolshevikki-piireissä ilmaistu mitä suurinta tyytymättömyyttä teidän kumppanienne „jumalanrakentamiseen” ja että juuri tällä pohjalla (paitsi sitä pohjaa, joka on ylempänä mainittu) uusi karikatyyribolshevikkien puolue ryhmä on tarvellyt meiltä kaikki toimintamahdollisuudet vehkeilyillään, viekasteluillaan, koukkuiluillaan, pyyteillään ja juonitteluillaan. Maksimov tietää mainiosti erään noista merkellisimmistä juonista, sillä se on kirjoitettu ja virallisesti „Proletarin” toimitukseen esitetty *vastalause* kirjoituksen „Eri tietä” („Proletarin” 42. numero) julkaisemisen johdosta. Ehkä

tämäkin on „väärä tietoja”, oi sinä epäoikeudenmukaisesti syrjäytetty? Ehkä sekin oli „muka protesti”?

Ei, kuulkaahan, jälkiensotkemispolitiikka ei aina onnistu, ja meidän puolueessamme se ei onnistu teiltä milloinkaan. Ei pidä leikkiä kuuropiilosta, ei pidä yrittää teennäisesti tehdä salaisuutta siitä, mikä on tunnettua kaikille, joita kiinnostaa Venäjän kirjallisuus ja Venäjän sosialidemokratia. On olemassa kirjailijaporukka, joka muutamien porvarillisten kustannusliikkeiden avulla täyttämällä täyttää legaalista kirjallisuuttamme järjestelmällisellä jumalanrakentamisen propagandalla. Tähän porukkaan kuuluu myös Maksimov. Tämä propaganda on tullut järjestelmälliseksi juuri viimeisten puolentoista vuoden aikana, jolloin Venäjän porvaristolle sen vastavallankumouksellisissa tarkoituksissa on tullut tarpeelliseksi elvyttää uskontoa, suurentaa uskonnon kysyntää, sepittää uskonto, juurruttaa kansaan tai uudella tavalla lujittaa kansassa uskontoa. Jumalanrakentamisen propagointi on sen vuoksi saanut yhteiskunnallisen, poliittisen luonteen. Samoin kuin vallankumouksen kaudella porvarillinen lehdistö armasteli innokkaimpia menshevikkejä sen vuoksi, että nämä ihailivat kadetteja, samoin vastavallankumouksen kaudella porvarillinen lehdistö armastelee jumalanrakentajia, jotka kuuluvat — leikki pois! — jotka kuuluvat marxilaisiin ja vieläpä „myöskin bolshevikkeihin”. Ja kun bolshevismän virallinen äänenkannattaja toimitusartikkelissaan sanoi, että bolshevismi kulkee *eri tietä* kuin tuollainen propaganda (tämä ilmoitus tehtiin painatussa sanassa sen jälkeen, kun oli epäonnistuttu lukemattomissa yrityksissä saada kirjeiden ja henkilökohtaisten keskustelujen avulla lopetetuksi tuo häpeällinen propaganda), niin silloin *tov. Maksimov* esitti „Proletarin” toimitukselle virallisen kirjallisen vastalauseen. Hänet, Maksimovin, on valinnut Lontoon edustajakokous, ja sen vuoksi ne, jotka ovat rohjenneet sanoutua virallisesti irti häpeällisestä jumalanrakentamisen propagandasta, loukkaavat hänen „ansaittua oikeuttaan”. „Onko meidän puolueryhmämme sitten orjuudessa jumalanrakentaja-kirjailijoilla!” Tämä huomautus lipsahti toimituksessa puhjenneen myrskyisän kohtauksen aikana *tov. Maratilta* ²¹, niin, niin, juuri siltä samalta *tov. Maratilta*, joka on niin vaatimaton, hyväntahtoinen, sopuisa ja hyväsydäminen, ettei hän ole vielä tähänkään asti voinut kunnolleen päättää, onko hänen

kuljettava bolshevikkien vai jumalallisten otzovistien mukana.

Tai ehkä tämäkin kaikki on „väärää tietoa”, oi Te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetty Maksimov? Mitään jumalanrakentaja-kirjailijain porukkaa ei ole olemassa, Te ette ole mitenkään puolustaneet heitä, Teidän protestianne „Eri tietä” nimistä kirjoitusta vastaan ei ole ollut? niinkö?

„Vääristä tiedoista” jumalanrakentajain suunnan suhteen tov. Maksimov puhuu „Selostuksessaan” *ulkomaisesta koulusta*, jota uusi puolueryhmä järjestää. Tov. Maksimov korostaa niin kovasti tätä „*ensimmäisen* (kursivointi Maksimovin) puoluekoulun perustamista ulkomailla”, vetää niin kovasti yleisöä nenestä tässä kysymyksessä, että täytynee puhua kuulusta „koulusta” yksityiskohtaisemmin.

Tov. Maksimov valittelee katkerasti:

„Toimitus („Proletarin” toimitus) ei ole kertaakaan yrittänyt auttaa koulua, ei ole yrittänyt ottaa käsiinsä edes sen valvontaa; levittäessään ties mistä hankittuja valheellisia tietoja koulusta toimitus ei ole lähettänyt koulun perustajille yhtään tiedustelua tarkistaakseen noita tietoja. Sellainen on ollut toimituksen suhde koko tähän asiaan”.

Vai niin. Vai niin. „Ei ole kertaakaan yrittänyt ottaa käsiinsä edes koulun valvontaa”... Maksimovin jesuiittamaisuus on tässä lauseessa mennyt niin pitkälle, että hän paljastaa itse itsensä.

Palauttakaahan, lukija, mieleenne Jeroginin asuntola ensimmäisen Duuman kaudelta. Virkaeron ottanut maapiiri-päällikkö (tai yleensä joku sen tapainen virkaritari) Jerogin perusti Pietariin asuntolan muilta paikkakunnilta saapuvia talonpoikaisedustajia varten haluten siten myötävaikuttaa „hallituksen pyrkimyksiin”. Jeroginin asiamiehet kaappasivat pääkaupunkiin saapuneita kokemattomia maalaismusikkoja ja toimittivat Jeroginin asuntolaan, mistä nämä tietenkin löysivät *koulun*, jossa kumottiin „vasemmistolaisen” väärää oppeja, mustattiin trudovikkeja j.n.e. ja jossa Duuman uusille jäsenille opetettiin „aitovenäläistä” valtioviisautta. Onneksi se seikka, että Valtakunnanduuma sijaitsi Pietarissa, pakotti Jeroginin perustamaan asuntolansakin Pietariin, ja koska Pietari on kyllin laaja ja vapaa aatteellisen ja poliittisen elämän keskus, niin luonnollisestikin jeroginilaiset edustajat alkoivat hyvin pian luopua Jeroginin asuntolasta ja siirtyä trudovikkien leiriin taikka

itsenäisten edustajien leiriin. Jeroginin hankkeesta koitui vain häpeää sekä hänelle itselleen että hallitukselle.

Kuvitelkaa nyt, lukija, että tällaista Jeroginin asuntolaa ei ole perustettu johonkin ulkomaiseen Pietariin, vaan johonkin ulkomaiseen Tsarevokokshaiskiin. Jos kuvittelette sen, niin teidän täytyy myöntää, että otzovistilaiset jumalanrakentajajeroginit ovat käyttäneet hyväkseen Euroopan-tuntemustaan ollakseen ehta venäläistä Jeroginia viekkaampia. Henkilöt, jotka sanovat itseään bolsheveikeiksi, ovat keränneet oman kassansa — joka on riippumaton siitä tietääksemme ainoasta yleisbolshevistisesta kassasta, josta saadaan „Proletarin” julkaisemiseen ja levittämiseen tarvittavat varat,— ovat järjestäneet oman asioimistonsa, vieneet muutamia „omia” agitaattoreitaan Tsarevokokshaiskiin, tuoneet sinne muutamia puolueeseen kuuluvia sosialidemokraattisia työläisiä ja julistaneet tämän (puolueelta Tsarevokokshaiskiin kätketyn) jeroginilaisen asuntolan „ensimmäiseksi puolueen” (puolueen siksi, että se on kätetty puolueelta) „kouluksi ulkomailla”.

Kiirohdamme tekemään varauksen — sen vuoksi, että syrjäytetty tov. Maksimov on erittäin tarmokkaasti herättänyt kysymyksen siitä, onko hänen syrjäyttämisensä laillista vai laitonta (tästä kysymyksestä tuonnempana)— kiirohdamme tekemään varauksen, että otzovistilaisten jumalanrakentajajeroginien toimintamenetelmissä ei ole kerrassaan mitään „laitonta”. Ei kerrassaan mitään. Siinä on kaikki aivan laillista. Laillista on se, että samoinajattelevat puolueessa ryhmittyvät yhteen. Laillista on se, että samoinajattelevat keräävät kassan ja ryhtyvät yhteiseen propaganda- ja agitaatiopuuhaan. Laillista on se, että tämän puuhan muodoksi he haluavat tällä kertaa valita sanokaamme esimerkiksi „koulun” eikä sanomalehteä. Laillista on se, että he pitävät sitä virallisesti puolueen kouluna, koska sitä ovat perustamassa puolueen jäsenet ja koska on olemassa edes yksi, millainen tahansa puolueen järjestö, joka ottaa kantaakseen poliittisen ja aatteellisen vastuun tuosta puuhasta. Tässä on kaikki aivan laillista ja kaikki olisi vallan hyvin, ellei... ellei olisi jesuiittamaisuutta, ellei olisi teeskentelyä, ellei olisi oman puolueensa pettämistä.

Eikö se ole puolueen pettämistä, kun te julkisesti korostatte, että koulu on puolueen koulu, s.o. rajoitutte kysymyk-

seen sen muodollisesta lainalaisuudesta *ettekä mainitse* aloitteentekijäin ja koulun perustajain *nimiä*, s.o. vaikenette koulun aatteellis-poliittisesta suuntauksesta puolueessamme olevan *uuden puolue ryhmän* hankkeena? „Proletarin” toimituksessa oli kaksi tätä koulua koskevaa „paperia” (toimituksen ja Maksimovin väliset yhteydet ovat jo toista vuotta käyneet vain „paperien” ja diplomaattisten noottien kautta). Ensimmäinen paperi oli aivan allekirjoittamaton, sitä ei ollut kerta kaikkiaan kukaan allekirjoittanut — pelkkiä järkeilyjä valistuksen hyödyllisyydestä ja kouluiksi nimitettävien laitosten valistavasta merkityksestä. Toinen paperi oli sijaishenkilöiden allekirjoittama. Nyt, ylistellessään painetussa sanassa yleisölle „ensimmäistä ulkomailla olevaa puoluekoulua”, tov. Maksimov *vaikenee* edelleenkin koulun *ryhmäkuntalaisesta* luonteesta.

Tämä jesuiittamainen politiikka vahingoittaa puoluetta. Me paljastamme tämän „politiikan”. Aloitteentekijöinä ja koulun perustajina ovat *todellisuudessa* toverit „Jer”²² (nimitämme tällä tavalla puolueessa kaikkien tuntemaa Moskovan otzovistien johtajaa, joka on esitelmöinyt koulusta, on perustanut oppilaskoulun ja jonka muutamat työläiskerhot ovat valinneet luennoitsijaksi), Maksimov, Lunatsharski, Ljadov, Aleksinski *j.n.e.* Emme tiedä emmekä ole kiinnostuneita tietämään, mikä osuus on ollut kullakin näistä tovereista erikseen, miten he ovat sijoittuneet erilaisiin koulun virallisiin laitoksiin, sen „Neuvostoon”, sen „toimeenpanevaan komissioon”, sen luennoitsijakollegioon *j.n.e.* Emme tiedä, ketkä „puolue ryhmiin kuulumattomat” toverit saattavat joissakin erillisissä tapauksissa täydentää tätä porukkaa. Kaikella sillä ei ole mitään merkitystä. Me vakuutamme, että **juuri** nämä mainitut nimet *määräävät* tämän koulun, uuden ryhmäkeskuksen, *todellisen* aatteellis-poliittisen suunnan ja että salatessaan sen puolueelta Maksimov harjoittaa jesuiittamaista politiikkaa. Ei se ole paha, että puolueessa on muodostunut uusi ryhmäkeskus,— me emme lainkaan kuulu niihin, jotka ovat valmiit hankkimaan itselleen poliittista pääomaa ryhmäkuntalaisuutta vastaan tähdättyjen halpojen populääristen huutojen avulla,—päinvastoin, se on hyvä, että uusi vivahde puolueessa, koska tuollainen vivahde on olemassa, on saanut mahdollisuuden erikoiseen ilmennykseen. Se on paha, että puoluetta petetään ja että petetään myös työläisiä, jotka

ovat myötämielisiä — se on itsestään selvää — jokaiselle koululle samoin kuin mille muulle valistuslaitokselle tahansa.

Eikö se ole teeskentelyä, kun tov. Maksimov valittelee yleisölle, että „Proletarin” toimitus ei ole halunnut „edes” („edes”!) „ottaa käsiinsä koulun valvontaa”? Ajatelkaapa vain: kesäkuussa vuonna 1908 tov. Maksimov erosi „Proletarin” suppeasta toimituskunnasta, ja siitä lähtien on bolshevistisessä ryhmässä miltei keskeytymättä käyty sisäistä taistelua tuhansissa eri muodoissa; Aleksinski ulkomailla, „Jer” ja kumpp. ulkomailla ja Venäjällä kertaittelevat tuhansin eri tavoin Maksimovin perässä kaikkia otzovistien ja jumalanrakentajien typeryyksiä „Proletaria” vastaan. Maksimov esittää kirjallisia ja virallisia vastalauseita „Eri tietä” nimisen kirjoituksen johdosta; kaikki, vaikkapa kuulopuheittenkin perusteella puolueasioita tuntevat henkilöt puhuvat tulevasta, bolshevikkien keskuudessa kiertämättömästä kahtiajakaantumisesta (riittää, kun sanotaan, että *menshevikki Dan* vuoden 1908 joulukuun Yleisvenäläisessä konferenssissa julisti virallisessa kokouksessa kaikkien kuullen: „kukapa ei tietäisi, että bolshevikit syyttävät nyt Leniniä bolshevismmin pettämisestä”!), — ja tov. Maksimov, joka pelaa viatonta, ihan kaikin puolin viatonta pienokaista, kysyy arvoisalta yleisöltä: minkähän vuoksi „Proletarin” toimitus ei ole halunnut ottaa käsiinsä „edes” puoluekoulun valvontaa jumalanrakentajain Tsarevokokshaiskissa? „Koulun” valvontaa! „Proletarin” kannattajat „inspektoreina”, jotka ovat läsnä Maksimovin, Lunatsharskin, Aleksinskin ja kumpp. luennoilla! Mutta mitä varten pitää näytellä tuota halpamaista, häpeällistä komediaa? Mitä varten? Mitä varten pitää petkuttaa yleisöä lähettelemällä „koulun” „ohjelmia” ja „selostuksia”, jotka eivät puhu mitään, sen sijaan että suoraan ja avoimesti tunnustettaisiin uuden ryhmäkeskuksen aatteelliset johtajat ja innoittajat!

Mitä varten? — vastaamme aivan kohta tähän kysymykseen, mutta ensin lopetamme koulua koskevan kysymyksen: Tsarevokokshaisk mahtuu Pietariin ja voi siirtyä (ainakin suurimmalta osaltaan) Pietariin, mutta Pietari ei mahdu Tsarevokokshaiskiin eikä voi siirtyä Tsarevokokshaiskiin. Se uuden puoluekoulun oppilaista, joka on kyllin tarmokas ja itsenäinen, löytää itselleen tien suppeasta uudesta

puolueryhmästä laajaan puolueeseen, otzovistien ja jumalanrakentajien „opista” sosialidemokratismiin oppiin yleensä ja erikoisestikin bolshevismiin oppiin. Mutta sille, joka haluaa rajoittua jeroginilaiseen valistukseen, sille ei mahda mitään. „Proletarin” toimitus on valmis antamaan ja se antaa *kaikkinaista* apua *kaikille* työläisille, olkootpa heidän näkökantansa millaiset tahansa, kun he kerran haluavat siirtyä (tahi pistäytyä) ulkomaisesta Tsarevokokshaiskista ulkomaiseen Pietariin ja tutustua bolshevismiin näkökantoihin. „Ensimmäisen ulkomaisen puoluekoulun” perustajien ja alkuunpanijain teeskentelypolitiikan me sitä vastoin paljastamme koko puolueelle.

V

Mitä varten Maksimov käyttäytyy noin kaksinaamaisesti — me kysimme ja lykkäsimme vastauksen tähän kysymykseen koulua koskevan keskustelun päättymiseen asti. Mutta tarkemmin sanoen tässä ei ansaitse selvittelyä kysymys „mitä varten?”, vaan kysymys „miksi?”. Olisi väärin luulla, että uuden puolueryhmän kaikki jäsenet harjoittavat teeskentelypolitiikkaa tietoisesti, jonkin määrätyn tarkoituksensa vuoksi. Ei. Asia on niin, että tämän ryhmän asemassa sinänsä, sen esiintymisen ja sen toiminnan olosuhteissa on syitä (joita monet otzovistit ja jumalanrakentajat eivät tajua), jotka synnyttävät teeskentelypolitiikkaa.

On jo kauan sanottu, että teeskentely on lunnas, jota pahe maksaa hyveelle. Mutta tämä mieltelmä kuuluu henkilökohtaisen moraalin alaan. Aatteellis-poliittisten suuntien suhteen on sanottava, että teeskentely on se suojus, johon turvautuvat sisäisesti sekalaiset ryhmät, jotka ovat muodostuneet monenkarvaisista, sattumalta yhteen joutuneista aineksista, jotka tuntevat olevansa heikkoja avointa, suoraa esiintymistä varten.

Se, että uusi puolueryhmä on turvautunut tuohon suojukseen, johtuu ryhmän kokoonpanosta. Jumalallisten otzovistien ryhmän esikunnan muodostavat tunnustusta vailla olevat filosofit, naurunalaisiksi joutuneet jumalanrakentajat, anarkistisesta typeryydestä ja ajattelemattomasta vallankumouksellisesta fraseologiasta kiinni saadut otzovistit, puheissaan sotkeutuneet ultimatistit ja vihdoin ne

(bolshevistisessä puolueyhmässä onneksi harvat) taisteluryhmäläiset, jotka ovat katsoneet arvoaan alentavaksi siirtyä näkymättömään, vaatimattomaan, ulkonaista komeutta ja „loistoa” vailla olevaan, vallankumoukselliseen sosialidemokraattiseen työhön, joka vastaa „vallankumousten välisen” kauden olosuhteita ja tehtäviä, ja joita Maksimov mielistelee intsruktöörikouluja ja -ryhmiä koskevalla „loistavalla” fraasilla... vuonna 1909. Ainoa, mikä tällä kertaa liittyy lujasti yhteen näitä eritasoisia aineksia, on silmitön viha „Proletaria” kohtaan, viha, jonka se on täysin ansainnut, viha, joka johtuu siitä, että *jokainen* näiden ainesten yritys saada „Proletarissa” ilmaistua itseään tahi saada siltä edes välillistä tunnustusta tai edes vähäisintä puolustusta ja suojaa *on aina lyöty mitä päättäväisimmin takaisin*.

„Saat kaiken toivon heittää” — sitä on „Proletari” neuvonut näille aineksille jokaisella numerollaan, jokaisella toimituskokouksellaan, jokaisella kirjoituksellaan mistä päiväjärjestyksessä olevasta puolue-elämän kysymyksestä tahansa.

Ja kun sitten päivänkysymyksiksi tulivat (vallankumouksemme ja vastavallankumouksemme kehityksen objektiivisten ehtojen vuoksi tulivat) kirjallisuuden alalla jumalanrakentaminen ja marxilaisuuden teoreettiset perusteet sekä poliittisen työn alalla III Duuman ja sen puhujalavan käyttäminen sosialidemokratian tarkoituksiin, niin silloin nämä ainekset liittyivät yhteen ja tapahtui luonnollinen ja kiertämätön räjähdys.

Se tapahtui äkisti, kuten jokainen räjähdys tapahtuu, — ei siinä mielessä, etteivätkö tendenssit olisi hahmottuneet jo aikaisemmin, etteikö olisi ollut näiden tendenssien erinäisiä ilmentymiä, — vaan siinä mielessä, että eritasoisten tendenssien, muun muassa politiikasta hyvin kaukana olevien tendenssien poliittinen yhteenliittyminen osoittautui miltei yllättäväksi. Laaja yleisö on sen vuoksi taipuvainen, kuten aina, selittämään uutta kahtiajakoa ennen kaikkea *poroporvarillisesti*, selittämään sitä tuon tai tämän johtohenkilön joillakin huonoilla ominaisuuksilla, ulkomaan ja kerholaisuuden vaikutuksella y.m., y.m.s. Siitä ei ole epäilystäkään, että ulkomaan, josta on objektiivisten olosuhteitten vuoksi kiertämättömästi tullut kaikkien vallankumouksellisten keskusjärjestöjen toimintatukikohdan olinpaikka,

on lyönyt leimansa kahtiajaon *muotoon*. Siitä ei ole epäilystäkään, että tähän *muotoon* ovat vaikuttaneet myös sen kirjailijakerhon erikoisuudet, joka *toisella kupeellaan* on kuulunut sosialidemokratiaan. Emme nimitä poroporvarilliseksi selitykseksi näiden seikkojen luettelointia, jotka eivät voi selittää muuta kuin kahtiajaon muodon, aiheet ja „ulkonaisen historian”, vaan sitä, ettei haluta ymmärtää tai ei kyetä ymmärtämään erimielisyyden *aatteellis-poliittisia* perusteita, syitä ja juuria.

Siitä, ettei uusi ryhmä ymmärrä näitä perusteita, on johtunut myöskin se, että se on turvautunut vanhaan suojukseen ja sotkee jälkiä, kieltää *erottamattoman* yhteytensä otzovismiin j.n.e. Siitä, ettei näitä perusteita ymmärretä, aiheutuu se, että uusi ryhmä *keinottelee kahtiajaon poroporvarillisella selittämisellä ja poroporvarillisella myötätunnolla*.

Tosiaankin, eikö se ole poroporvarillisella myötätunnolla keinottelemista, kun Maksimov ja kumpp. itkevät nyt julki-
sesti sitä, että heidät on „heitetty ulos” ja „syrjäytetty”? Antakaa kristuksen nimessä myötätuntoisuusalmunne syyttömästi ulos heitetyille, epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyille... Sitä, ettei tässä menettelyssä ole suinkaan erehdytty, kun on perustettu laskelmat *poroporvarilliseen* myötätuntoon, osoittaa se originelli tosiasia, että *vieläpä* tov. Plehanovkin, kaikkinaisen jumalanrakentamisen vihollinen, kaiken „uuden” filosofian, kaiken otzovismin ja ultimatismiin y.m.s. vihollinen, *vieläpä* tov. Plehanovkin on ojentanut almun — kristuksen nimessä — käyttäen hyväkseen Maksimovin ruikutusta ja nimitellyt bolshevikkeja tuon tapauksen johdosta yhä uudelleen „jäykkäniskaisiksi” (ks. Plehanovin „Dnevnik Sotsial-Demokrata”, elokuu 1909). Kun kerran Maksimov on saanut kärtetyksi myötätuntoisuusalmun jopa Plehanoviltakin, niin voinette, lukija, kuvitella, kuinka paljon kyyneleitä myötätunnosta Maksimovia kohtaan tulevat vuodattamaan poroporvarilliset ainekset sosialidemokratian sisällä ja sosialidemokratian lähettyvillä sen johdosta, että hyväntahtoiset, hyvämaineiset ja vaatimattomat otzovistit ja jumalanrakentajat on „heitetty ulos” ja „syrjäytetty”.

Tov. Maksimov *käsittelee* kysymystä „ulos heittämisestä” ja „syrjäyttämisestä” sekä muodolliselta puolelta että asian olemuksen kannalta. Tarkastelkaamme tätä käsittelyä.

Muodolliselta puolelta on Maksimovin syrjäyttäminen „laitonta”, sanovat syrjäytetyt meille, ja „me emme tunnusta tätä syrjäyttämistä”, sillä Maksimovin „on valinnut bolshevistinen edustajakokous, s.o. puolueen edustajakokouksen bolshevistinen osa”. Maksimovin ja Nikolajevin lentolehtistä lukiessaan yleisö näkee raskaan syytöksen („laiton syrjäyttäminen”) saamatta sen tarkkaa sanamuotoa ja aineistoa päätelmien tekemiseksi asiasta. Mutta juuri sellainenhan on tietyn osapuolen ainainen menetelmä ulkomaisissa kahtiajakaantumisissa: hämätään periaatteellista erimielisyyttä, peitellään sitä, vaietaan aatteellisista kiistoista, kätketään omia aatteellisia ystäviä ja pidetään mahdollisimman suurta ääntä organisaatioselkkauksista, joista yleisö ei pysty saamaan tarkkaa selvyyttä ja joita se ei ole oikeutettu selvittämään yksityiskohtaisesti. Niin menettelivät rabotshejedelolaiset vuonna 1899 huutaessaan, että ei ole olemassa mitään „ekonomismia”, mutta sen sijaan Plehanov on ryöstänyt kirjapainon. Niin menettelivät menshevikit vuonna 1903 huutaessaan, että heillä ei ole mitään käännettä rabotshejedelolaisuuteen, mutta sen sijaan Lenin on „heitänyt ulos” tai „syrjäyttänyt” Potresovin, Axelrodin ja Zsulitshin j.n.e. Niin menettelevät sellaiset henkilöt, jotka keinottelevat ulkomaisilla pikkuskandaalien ja sensaatioiden ihailijoilla. Ei ole olemassa otzovismia eikä jumalanrakentamista, mutta on olemassa Maksimovin „laiton syrjäyttäminen” „toimituksen enemmistön taholta”, ja tuo enemmistö haluaa „jättää täydelliseen määräysvaltaansa” „koko ryhmän omaisuuden”, — olkaa hyvä ja tulkaa porukkaamme, herrat, me kertoilemme teille tästä asiasta kaikenlaista aito pikanttia...

Vanha temppu, toverit Maksimov ja Nikolajev! Ne poliitikot, jotka turvautuvat tähän temppuun, taittavat *varmasti* niskansa.

„Syrjäytettymme” puhuvat „laittomuudesta” sen vuoksi, että heidän mielestään „Proletarin” toimitus ei ole oikeutettu ratkaisemaan kysymystä bolshevistisen puolue-ryhmän kohtalosta ja sen kahtiajakaantumisesta. Hyvä on, herrat. Ellei „Proletarin” toimituksella ja Lontoon edustajakokouksessa valituilla 15 bolshevikilla — Keskuskomitean jäsenillä ja Keskuskomitean varajäsenillä — ole oikeutta edustaa bolshevistista puolue-ryhmää, niin teillä on täysi

mahdollisuus julistaa se kaikkien kuullen ja ryhtyä kamppailuun tämän kelvottoman edustajakunnan kukistamiseksi tai sen uusintavaalien järjestämiseksi. *Ja olettehan te käyneetkin tuota kamppailua* ja vasta kärsittyänne jonkin verran jonkinlaisia vastoinkäymiä te olette katsoneet paremmaksi ruveta valittelemaan ja ruikuttamaan. Kun te, toverit Maksimov ja Nikolajev, olette herättäneet kysymyksen bolshevikkien edustajakokouksesta tai konferenssista, niin miksette ole kertoneet yleisölle, että tov. „Jer” *muutama kuukausi sitten* jo esitti Moskovan komitealle päätöslauselmaehdotuksen epäluottamuksesta „Proletarille” ja bolshevikkien konferenssista bolshevikkien uuden aatteellisen keskuksen valitsemista varten?

Miksi olette vaienneet siitä, oi te epäoikeudenmukaisesti syrjäytetyt?

Miksi olette vaienneet siitä, että „Jerin” päätöslauselma hylättiin kaikilla äänillä häntä — yhtä — vastaan?

Miksi olette vaienneet siitä, että syksyllä 1908 koko Pietarin järjestössä aina perusjärjestöihin saakka käytiin taistelua bolshevismien kahden virtauksen, otzovistien ja otzovismien vastustajain, toimintaohjelmista ja että otzovistit kärsivät tappion?

Maksimovin ja Nikolajevin tekee mieli vetää valitusvirttä yleisön edessä, sillä he ovat kärsineet useita tappioita Venäjällä. Sekä „Jerillä” että pietarilaisilla otzovisteilla on ollut oikeus käydä taistelua bolshevismia vastaan aina perusjärjestöihin saakka odottelematta mitään konferenssia ja *julkaisematta* omia toimintaohjelmiaan koko puolueen tietoon.

Mutta „Proletarin” toimituksella, joka kesäkuussa 1908 julkisti avoimen sodan otzovismille, ei ollut oikeutta vuoden kestäneen taistelun, vuoden kestäneiden väittelyjen, vuoden kestäneiden kahnausten, selkkausten y.m.s. jälkeen, kutsuttuaan kolme alueitten edustajaa Venäjältä ja muutamia laajennetun toimituskunnan venäläisiä jäseniä, jotka eivät ole osallistuneet yhteenkään ulkomaiseen yhteenottoon,— ei ollut oikeutta ilmoittaa, *miten asia oli*, ilmoittaa, että *Maksimov on erkaantunut toimituksesta*, ilmoittaa, että bolshevismilla ei ole mitään yhteistä otzovismien, ultimatismien ja jumalanrakentamisen kanssa?

Heretkää teeskennelemästä, herrat! Te taistelitte siellä, missä piditte itseänne erittäin voimakkaina, ja kärsitte

tappion. Te veitte otzovismia joukkoihin vastoin bolshevikien virallisen keskuksen päätöstä ja odottamatta mitään erikoista konferenssia. Ja nyt te olette alkaneet ruikuttaa ja valittaa siksi, että laajennetussa toimituksessa, Neuvottelussa, johon osallistui alueitten edustajia, te jätitte naurettavan pieneksi vähemmistöksi!

Taaskin on edessämme ulkomailla toimivien aito rabshejedelolainen temppu: pelataan „demokratiaa” silloin, kun ei ole olemassa edellytyksiä täydelliselle demokratialle,—keinotellaan lietsomalla kaikenlaista tyytymättömyyttä „ulkomaata” kohtaan ja samanaikaisesti sieltä, ulkomailla solutetaan („koulun” välityksellä) omaa otzovistilaista jumalanrakentamispropagandaa,—pannaan alulle kahtiajako bolshevikkien keskuudessa ja valitellaan sitten kahtiajakoa,—järjestetään oma puolueryhmä („koulun” varjolla) ja vuodatetaan ulkokultaisesti kyyneleitä „Proletarin” harjoittaman „kahtiajako”-politiikan johdosta.

Ei, tuo rettelöinti saa jo riittää! Puolueryhmä on *samoin-ajattelevien* vapaa liitto puolueen sisällä, ja toista vuotta kestäneen taistelun jälkeen, taistelun, jota käytiin sekä Venäjällä että ulkomailla, meillä oli täysi oikeus, me olimme velvolliset tekemään ratkaisevan johtopäätöksen. Ja me teimme sen. Teillä on täysi oikeus taistella sitä vastaan, esittää oma toimintaohjelmanne ja hankkia sille enemmistö. Ellette te sitä tee, jos te otzovistien kanssa tekemänne avoimen liiton ja yhteisen toimintaohjelman esittämisen asemesta rupeatte edelleenkin leikkimään piilosia ja keinottelemaan halpahintaisella ulkomaisella „demokratismilla”,—niin saatte vastaukseksi ainoastaan ansaitsemanne halveksumisen.

Te pelaatte kaksinaista peliä. Toisaalta te julistatte, että „Proletari” on jo koko vuoden „yhtenäin” ajanut epäbolshevistista linjaa (ja teidän kannattajanne Venäjällä ovat *monta kertaa* yrittäneet viedä läpi nuo katsantokannat Pietarin komitean ja Moskovan komitean päätöslauselmissa). Toisaalta taas itkeskelette kahtiajakoa ja kieltäydette tunnustamasta „syrjäyttämistä”. Toisaalta te kuljette *todellisuudessa* kaikessa käsi kädessä otzovistien ja jumalanrakentajien kanssa, toisaalta taas kieltäydette heistä ja olette olevinanne sovittelijoita, jotka haluavat sovittaa bolshevikit otzovistien ja jumalanrakentajien kanssa.

„Saatte kaiken toivon heittää”! Te voitte yrittää hankkia itsellenne enemmistöä. Bolshevikkien kehittymättömän osan keskuudessa te voitte saada millaisia voittoja tahansa. Me emme suostu mihinkään sovinnontekoon. Järjestäkää ryhmänne, oikeammin: jatkakaa sen järjestämistä, kuten olette jo alkaneet tehdä, mutta älkää petkuttako puoluetta, älkää petkuttako bolshevikkeja. Mitkään konferenssit, mitkään edustajakokoukset maailmassa eivät saa nyt bolshevikkeja sovintoon otzovistien, ultimativistien ja jumalarakentajien kanssa. Olemme sanoneet ja toistamme vielä kerran: jokaisen bolshevikki-sosialidemokraatin ja jokaisen tietoisien työläisen on tehtävä ratkaiseva ja lopullinen valinta.

VI

Verhotessaan aatteellista sukukuntaansa ja pelätessään esittää oikeaa toimintaohjelmaansa uusi puolueryhmä yrittää täydentää vajavaista aatteellista arsenaaliaan lainaamalla *sanoja* vanhojen kahtiajakojen arsenaalista. „Uusi Proletari”, „uusproletarilainen linja”,—huutavat Maksimov ja Nikolajev matkien vanhaa taistelua uutta „Iskraa” vastaan.

Se on keino, joka saattaa ihastuttaa vain joitakin lapsenkengissä käveleviä poliitikkoja.

Ettehän te, herrat, osaa edes toistaa vanhoja sanoja. „Uutta „Iskraa” vastaan” tunnuksen „ytimenä” oli se, että menshevikkien, saatuaan „Iskran” käsiinsä, *täytyi* itsensä aloittaa uusi linja, kun taas edustajakokous (VSDTP:n II edustajakokous vuonna 1903) vahvisti nimenomaan vanhan „Iskran” linjan. „Ydin” oli siinä, että menshevikkien täytyi (Trotskin suun kautta vuosina 1903—1904) julistaa: vanhan ja uuden „Iskran” välillä on kuilu. Ja Potresov ja kumpp. vielä nytkin yrittävät puhdistaa itsestään sen kauden „jälkiä”, jolloin heitä johdatti vanha „Iskra”.

Nyt ilmestyy „Proletarin” 47. numero. Tasan kolme vuotta sitten, elokuussa 1906, ilmestyi ensimmäinen numero. Tuossa „Proletarin” *ensimmäisessä* numerossa, joka on päivätty elokuun 21 p:nä 1906, on *toimituksen* artikkeli „Boikotista” ja tuossa artikkelissa on selvästi sanottu: „*Nyt on juuri koittanut aika, jolloin vallankumouksellisten*

*sosialidemokraattien pitää lopettaa boikotin kannattaminen**. Sen jälkeen ei ole ollut yhtään sellaista „Proletarin” numeroa, jossa olisi ollut *edes rivi* „boikotismiin” (vuoden 1906 jälkeen), otzovismiin ja ultimatismiin hyväksi niin, ettei tuota *irvikuvaa bolshevismista* olisi kumottu. Ja nyt karikatyyribolshevikit ylvästelevät yrittäen verrata itseään sellaisiin henkilöihin, jotka ovat *ensin* vieneet läpi vanhan „Iskran” kolmivuotisen kamppailun ja varmistaneet sen linjan puolueen II edustajakokouksella ja *sitten* osoittaneet uuden „Iskran” käänteen!

„Tunnetun työväenlehden „Vperjodin” entinen toimittaja” — näin allekirjoittaa nyt tov. Maksimov haluten muistuttaa lukijalle, että „hanhethan Rooman pelastivat”. Teidän suhtenne „Vperjod”²³ lehden linjaan — vastaamme me Maksimoville tuohon muistutteluun — on aivan samanlainen kuin Potresovin suhde vanhaan „Iskraan”. Potresov oli sen toimittaja, mutta ei hän johtanut vanhaa „Iskraa”, vaan vanha „Iskra” johti häntä. Heti, kun hän aikoi muuttaa linjaa, käänsivät vanhaiskralaiset hänelle selkensä. Ja nyt jopa itse Potresovkin ponnistelee kaikin voimin puhdistautuakseen „nuoruuden synnistä”, vanhan „Iskran” toimittamiseen osallistumisesta.

Ei Maksimov johtanut „Vperjod” lehteä, vaan „Vperjod” lehti johti Maksimovia. Todistus: III Duuman boikotointi, minkä hyväksi „Vperjod” lehti ei sanonut eikä voinut sanoa *ainoatakaan* sanaa. Maksimov menetteli varsin viisaasti ja hyvin antautuessaan „Vperjod” lehden johdettavaksi. Maksimov on nyt alkanut keksiskellä (tai samantekevää — on alkanut auttaa otzovisteja keksimään) sellaista *linjaa*, joka kiertämättä vie hänet suohon niinkuin Potresovinkin.

Painakaa tämä mieleenne, tov. Maksimov: vertauksen perustaksi on otettava aatteellis-poliittisen suunnan eheys eikä „sanoja”, eikä „tunnuksia”, joita jotkut *opettelevat ulkoa* ymmärtämättä niiden sisältöä. Bolshevismi johti kolmena vuotena, 1900—1903, vanhaa „Iskraa” ja lähti taisteluun menshevismia vastaan eheänä suuntana. Menshevikit muhinoivat pitkän aikaa heille uudessa liitossa anti-iskralaisten, rabotshejedelolaisten kanssa, kunnes luovuttivat Prokopovitshille Potresovin (ja yksinomaanko Potresovin?). Bolshevismi johti *vanhaa* „Proletaria” (vuo-

* Ks. Teokset, II. osa, s. 130. *Toim.*

sina 1906—1909) päättävän taistelun hengessä „boikotismia” y.m.s. vastaan ja lähti eheänä suuntana taisteluun niitä henkilöitä vastaan, jotka keksiskelevät nyt „otzovismia”, „ultimatismia”, „jumalanrakentamista” y.m.s. Menshevikit halusivat oikaista vanhaa „Iskraa” Martynovin ja ekonomistien hengessä — ja taittoivat siinä niskansa. Te haluatte oikaista vanhaa „Proletaria” „Jerin”, otzovistien ja jumalanrakentajain hengessä — ja te taitatte siinä niskanne.

Entä „käännös Plehanovin puoleen”, riemuitsee Maksimov. Entä „uuden keskustalaisen puolueyhymän” muodostaminen? Ja meikäläinen „myös-bolshevikki” julistaa „diplomatiaksi” sen, kun „kielletään”, että muka „on pyritty toteuttamaan „keskusta”-aatetta”!

Nämä Maksimovin huudahdukset „diplomatiaa” vastaan ja „Plehanoviin liittymistä” vastaan ansaitsevat sen, että niille nauretaan. Karikatyyribolshevikit ovat tässäkin uskollisia itselleen: he ovat vahvasti *päntänneet päähänsä*, että Plehanov harjoitti vuosina 1906—1907 peräti opportunistista politiikkaa. Ja he luulevat, että jos sitä jankutetaan mahdollisimman usein, olematta selvillä tapahtuvista muutoksista, niin se merkitsee mitä suurinta „vallankoumouksellisuutta”.

Todellisuudessa „Proletarin” „diplomaatit” ovat koko ajan, Lontoon edustajakokouksesta alkaen, avoimesti harjoittaneet ja vieneet läpi puoluekantaisuuden politiikkaa ryhmäkuntalaisuuden karikatyyrisiä liioitteluja vastaan, marxilaisuuden suojelemisen politiikkaa marxilaisuuteen kohdistettua kritiikkiä vastaan. Ja Maksimovin melun nykyinen lähde on kahtalainen: toisaalta on Lontoon edustajakokouksesta asti aina ollut erinäisiä bolshevikkeja (esimerkiksi Aleksinski), jotka ovat jankuttaneet bolshevismilinjan vaihtamisesta „sovittelu”-linjaan, „puolalais-latvialaiseen” linjaan j.n.e. Bolshevikit ovat ani harvoin ottaneet vakavalta kannalta noita vallan typeriä juttuja, jotka vain osoittavat ajattelun piintyneisyyttä. Toisaalta se kirjailijaporukka, johon Maksimov kuuluu ja joka on aina vain yhdellä kupeellaan koskettanut sosialidemokratiaa, on jo pitkän aikaa pitänyt Plehanovia jumalanrakennus- y.m. tendenssiensä päävihollisena. Tälle porukalle ei ole mikään sen pelottavampaa kuin Plehanov. Ei ole mitään, mikä särkeisi *sen* toiveita aatteidensa levittämisestä työväenpuolueeseen pahemmin kuin „Plehanoviin liittyminen”.

Ja nämä kahdenlaiset ainekset: piintynyt ryhmäkuntalaisuus, joka ei ymmärrä bolshevistisen puolueyhmän tehtäviä puolueen luomisessa, sekä jumalanrakentajain ja jumalanrakentamista verhoavien kirjailija- ja kerhoainekset — ovat nyt liittyneet yhteen „toimintaohjelmanaan”: „Plehanoviin liittymistä” vastaan, „Proletarin” „sovittelevaa”, „puolalais-latvialaista” linjaa vastaan j.n.e.

Nyt ilmestynyt Plehanovin „Dnevnikin” 9. numero vapauttaa meidät selittämästä lukijalle erikoisen seikka-peräisesti, kuinka karikatyyrinen on koko tuo karikatyyribolshevikkien „toimintaohjelma”. Plehanov paljasti „Golos Sotsial-Demokrata” lehdessä ilmenneen likvidaattoruuden, paljasti sen toimittajien diplomatian ja julisti kulkevasa „eri tietä” kuin Potresov, joka on lakannut olemasta vallankumousmies. Jokaiselle sosialidemokraatille on nyt selvää, että *työläismenshevikit* lähtevät Plehanovin mukana Potresovia vastaan. Jokaiselle on selvää, että kahtiajakaantumisen menshevikkien keskuudessa todistaa oikeaksi bolshevikkien linjan. Jokaiselle on selvää, että kun Plehanov on julistanut *puoluekantaisen* linjan likvidaattorien hajotustoimintaa vastaan, niin se merkitsee *valtavan suurta* voittoa bolshevismille, jolla on nyt johtoasema puolueessa.

Tämän valtavan voiton bolshevismi on saanut siksi, että se on toteuttanut puoluekantaista politiikkaansa *välittämättä* „vasemmistolaisten” nedoroslien ja jumalanrakentajakirjailijain huudoista. Vain nämä henkilöt voivat pelätä lähentymistä siihen Plehanoviin, joka paljastaa ja karkottaa työväenpuolueesta Potresoveja. Vain jumalanrakentajain kerhon tai päähänpäntätyn fraasin sankarien mädässä suossa voi olla menestystä „toimintaohjelmalla”: „Plehanoviin liittymistä vastaan”, *toisin sanoen* sitä vastaan, että lähennyttäisiin puoluekantaisia menshevikkejä — likvidaattoruutta vastaan taistelemista varten, sitä vastaan, että lähennyttäisiin ortodoksisia marxilaisia (se ei ole edullista jeroGINilaiselle kirjailijaporukalle), sitä vastaan, että edelleenkin valloitettaisiin puoluetta vallankumouksellisen sosialidemokraattisen politiikan ja taktiikan kannalle.

Me bolshevikit voimme viitata suuriin saavutuksiin tällaisen valloittamisen alalla. Rosa Luxemburgin ja Karl Kautskyn — nämä sosialidemokraatit, jotka usein kirjoittavat venäläisiä varten ja sikäli kuuluvat meidän puolueeseemme, — me olemme valloittaneet puolellemme aatteelli-

sesti, vaikkakin kahtiajakaantumisen alussa (v. 1903) heidän koko sympatiansa oli menshevikkien puolella. Heidät saatiin puolellemme sillä, että bolshevikit eivät antaneet myöten marxilaisuuden „arvostelulle”, että bolshevikit eivät puolustaneet *oman*, ehdottomasti *oman* teoriasa, puolue-ryhmänsä teorian kirjainta, vaan vallankumouksellissosialidemokraattisen taktiikan yleistä henkeä ja ajatusta. Me tulemme edelleenkin kulkemaan samaa tietä, tulemme käymään vieläkin armottomampaa taistelua kirjaimesta kiinni pitävää typeryyttä ja huoletonna pähän pöntätyillä fraaseilla leikkimistä vastaan, jumalanrakentajain kirjailijakerhon teoreettista revisionismia vastaan.

Venäjän sosialidemokraattien keskuudessa on nyt hahmotunut aivan selvästi kaksi likvidaattoruusvirtausta: potresovilainen ja maksimovilainen virtaus. Potresovin on pakko pelätä sosialidemokraattista puoluetta, sillä *hänen* linjansa noudattaminen on siinä tästä lähtien toivotonta. Maksimovin on pakko pelätä sosialidemokraattista puoluetta, sillä *hänen* linjansa noudattaminen siinä on nyt toivotonta. Kumpikin tulee kaikin keinoin kannattamaan ja peittelemään erikoisten kirjailijakerhojen edesottamuksia ja niiden omalaatuista revisionismia marxilaisuudessa. Kumpikin tulee tarttumaan kerholaisuushengen säilyttämiseen puoluekantaisuutta vastaan kuin viimeiseen toivon kipinään, sillä näivettyneiden menshevikkien valioporukassa Potresov saattaa vielä joskus päästä voitolle, Maksimovin saattavat valiollisen näivettyneet bolshevikkikerhot vielä joskus seppelöidä, mutta kumpikaan heistä ei saa milloinkaan vankkaa sijaa marxilaisten keskuudessa enempää kuin todella sosialidemokraattisessa työväenpuolueessakaan. He molemmat edustavat kahta vastakkaista, mutta toisiaan täydentävää, yhtä ahdasmielistä ja pikkuporvarillista tendenssiä sosialidemokratiassa.

VII

Olemme näyttäneet, millainen on uuden puolueyhmän esikunta. Mistä se voi pestata armeijansa? Porvarillisdemokraattisista aineksista, jotka ovat vallankumouksen aikana yhtyneet työväenpuolueeseen. Proletariaatti saa kaikkialla ja aina täydennystä pikkuporvaristosta, on kaikkialla ja aina sidottu siihen tuhansin väliastein, -saumoin

ja -vivahtein. Kun työväenpuolue kasvaa erittäin nopeasti (kuten meillä tapahtui vuosina 1905—1906), niin pikkuporvarillisen hengen kyllästämän ainesjoukon tunkeutuminen siihen on kiertämätöntä. Eikä siinä ole mitään pahaa. Proletariaatin historiallisena tehtävänä on sulattaa, kouluttaa ja kasvattaa uudelleen kaikki vanhan yhteiskunnan ainekset, jotka tämä yhteiskunta jättää proletariaatille perinnöksi pikkuporvaristosta lähtöisin olevien ainesten muodossa. Mutta sen vuoksi on tarpeen, että proletariaatti uudestikasvattaisi pikkuporvaristosta lähtöisin olevia, että se vaikuttaisi näihin eivätkä nämä siihen. Hyvin monet „vapauden päivien sosialidemokraatit”, joista tuli ensi kerran sosialidemokraatteja innostuksen ja juhlan päivinä, kirkkaiden tunnusten päivinä, proletariaatin voittojen aikana, jotka panivat puhtaasti porvarillisenkin sivistyneistön pään pyörälle, ovat alkaneet *opiskella vakavasti*, opiskella marxilaisuutta, opiskella johdonmukaista proletaarista toimintaa,— he pysyvät aina sosialidemokraatteina ja marxilaisina. Toiset eivät ole ehtineet tahi eivät ole osanneet ottaa proletaariselta puolueelta mitään muuta kuin joitakin ulkoa opeteltuja sanoja, päähän pöntettyjä „kirkkaita” tunnuksia, muutamia fraaseja „boikotismista”, „taisteluryhmäläisyydestä” y.m.s. Kun tällaisille aineksille on pälkähtänyt päähän tyrkyttää omia „teorioitaan”, omaa maailmankatsomustaan, s.o. omaa ahdasmielisyyttään työväenpuolueelle, niin heistä erkaneminen on käynyt väistämättömäksi.

III Duuman boikotoijien kohtalo osoittaa mainiosti, havainnollisella esimerkillä näiden ainesten välisen eron.

Suurin osa bolshevikeista, joka vilpittömässä innostuksessaan halusi välitöntä ja viipymätöntä taistelua kesäkuun 3 päivän sankareita vastaan, asettui III Duuman boikotin kannalle, mutta hyvin nopeasti pääsi selville uudesta tilanteesta. He eivät ole jankuttaneet ulkoa opittuja sanoja, vaan ovat tarkkailleet huolellisesti uusia historiallisia oloja, he ovat ajatelleet sitä, miksi elämä lähti tällaista eikä toiseltaista tietä, he ovat työskennelleet järjellään eivätkä ainoastaan kielellään, he ovat tehneet vakavaa ja periaatteellista proletaarista työtä ja he ovat nopeasti käsittäneet „otzovismin” koko typeryyden, koko surkeuden. Muut ovat takertuneet sanaan, alkaneet sepittää järkensä sulattamattomista sanoista „omaa linjaansa”, ovat alkaneet huutaa

„boikotismista, otzovismista ja ultimatismista”, ovat alkaneet vaihtaa nykyisten historiallisten olosuhteiden sanelemaa proletaaris-vallankumouksellista toimintaa näihin huutoihin, ovat alkaneet koota uutta puolueyhmää kaikista ja kaikenlaisista bolshevismiin kypsymättömistä aineksista. Terve menoa, hyvät herrat! Me olemme tehneet kaiken voitavamme opettaaksemme teille marxilaisuutta ja sosialidemokraattista työtaitoa. Nyt julistamme mitä päättävimmän ja leppymättömmän sodan sekä likvidaattoreille oikealta että likvidaattoreille vasemmalta, jotka turmelevat työväenpuoluetta teoreettisella revisionismilla sekä poroporvarillisilla politiikan ja taktiikan metodeilla.

*Liite „Proletarin”
47.—48. numeroon,
syyskuun 11 (24) pnä 1909*

*Julkaistaan „Proletarin” Liitteen
tekstin mukaan*